

Sygn. akt II CNP 82/18

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 maja 2019 r.,
skargi R. S.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt II Ca [...], wydanego
w sprawie z powództwa R. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Apelacyjnego w [...]
o zapłatę,

1) odrzuca skargę,

**2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w P.
adwokatowi W. A. tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej
udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu kasacyjnym
kwotę 600 (sześćset) złotych powiększoną o należny podatek
od towarów i usług,**

**3) nie obciąża powoda R. S. kosztami postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powoda R. S. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 sierpnia 2017.

Powód wniósł dnia 16 października 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji, zarzucając naruszenie art. 299, 217 § 1 w zw. z art. 227, 232 k.p.c. Skarżący wskazał, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż brak jest przesłanek do złożenia skargi o wznowienie postępowania, a ponadto zaskarżony wyrok nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Obowiązkiem strony jest zatem wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność państwa.

W dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażący naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm. - dalej „ustawa o SN”). Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 95 ustawy o SN - prowadzi do uchylenia zaskarżonego

orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny „szkody judykacyjnej”, jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Począwszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 ustawy o SN) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony.

Już tylko niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu Sąd Najwyższy orzekła na podstawie § 8, pkt 4, 16 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1074 ze zm.).

Uwzględniając przyczynę odrzucenia oraz sytuację osobistą i materialną wnoszącego skargę Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 398²¹, 391 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy postanowił jak w punkcie 3.